

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

15.08.2024 г.

[Българският патриарх Даниил се срещна с председателя на БАН акад. Юлиан Ревалски](#)

[Българска патриаршия](#)

<https://bg-patriarshia.bg/news/balgarskiat-patriarh-daniil-se-sreshtna-s-predsdatelya-na-b>

В Синодалната палата днес Негово Светейшество Българският патриарх Даниил прие акад. проф. Юлиан Ревалски, председател на Българската академия на науките. По време на срещата патриарх Даниил благодари на председателя на БАН за оказаното съдействие при организирането и провеждането на Четвъртия патриаршески избиращиен църковен събор, като изтъкна също така традиционно добрите отношения между Българската православна църква и БАН. Проф. Ревалски отпрати покана към председателя на БПЦ да вземе участие в тържествата, които ще се състоят през октомври по повод 155-а годишнина на Българската академия на науките. По време на срещата бе повдигнат въпросът за връзката между вярата и науката, както и за това в какви научни сектори Църквата може да подпомага научните работници в работата им. В срещата участие взе и Негово Преосвещенство Мелнишкият епископ Герасим, гл. секретар на Св. Синод. Срещата завърши с благопожелание за ползотворна научна и народополезна работа, както и бе изразена надеждата за повече съвместни общи инициативи за подпомагане не само на научната общност у нас, но и в духовното укрепване на българския народ.

[Патриарх Даниил се срещна с председателя на БАН акад. Юлиан Ревалски](#)

- [bta.bg](#)
- [bta.bg/bg/news/bulgaria/regional-news](#), Патриарх Даниил се срещна с председателя на БАН акад. Юлиан Ревалски
- [pronewsdobrich.bgutroruse.com](#)

Патриарх Даниил се срещна с председателя на БАН акад. Юлиан Ревалски В Синодалната палата днес Негово Светейшество българският патриарх Даниил прие акад. проф. Юлиан Ревалски, председател на Българската академия на науките

(БАН), съобщи от Българската патриаршия. По време на срещата патриарх Даниил благодари на председателя на БАН за оказаното съдействие при организирането на Четвъртия патриаршески избирателен църковен събор, като изтъкна също така традиционно добрите отношения между Българската православна църква (БПЦ) и БАН. Акад. Ревалски отправи покана към председателя на БПЦ да вземе участие в тържествата, които ще се състоят през октомври по повод 155-ата годишнина на Българската академия на науките.

[Може ли откритите запаси от вода на Марс да докажат наличието на извънземен живот](#)

Коментар на проф. Йорданка Семкова от Института за космически изследвания и технологии на БАН

Огромен запас от течна вода може да се намира дълбоко под повърхността на Марс в натрошени магмени скали, задържайки достатъчно влага, за да запълни океан, който ще покрие цялата повърхност на планетарния съсед на Земята. Това е заключението на учени на НАСА по време на мисия, която помогна за разчитането на вътрешността на Червената планета. Може ли тези данни да докажат и съществуването на извънземен живот? Коментар по темата направи проф. Йорданка Семкова от Института за космически изследвания и технологии на БАН.

[Микологът доц. д-р Борис Асьов: Зелена или бяла мухоморка могат да убият човек](#)

- Телеграф

- Доцент Асьов, разкажете за новия за науката вид мухоморка, която е открита от българо-турски екип. Къде в България се среща?

- Широковолвената мухоморка, или на латински *Amanita amplivelata*, е най-пряното откритие на нашия екип. Колкото и да е странно, мухоморките в Европа са слабо изучен род гъби, независимо от тяхното важно значение за хората. Именно поради това с колегите от Турция се насочихме към тяхното изучаване, за което получихме подкрепа от БАН и Турския съвет за научни изследвания. Откриването на новия вид ни изненада много, тъй като първата му находка беше в един от най-популярните паркове в София, Западния парк. Именно в това и се състои големият интерес към този вид - мястото на откриване, тъй като това ни показва, че по отношение на гъбите безинтересни местообитания няма. Разбира се, впоследствие широковолвената мухоморка беше намерена и на други места - край селата Караполци и Ездимирци, а може би в бъдеще ще се установи и на други места в страната. Тъй като обаче се касае за доскоро непознат за науката вид обаче, тези три първоначални находища,

откъдето е описан, са от особено значение и трябва да се опазват.

- Откривани ли са и друг вид гъби, които са били неизвестни досега в България?

- Нашата страна има много богато биологично разнообразие и това определено важи с пълна сила и за гъбите. Ако говорим за нови за науката видове, т.е. такива, които не са били въобще известни на учените до момента, миналата година описахме още една изключително интересна мухоморка - скритоплодната (*Amanita abscondita*), която до момента е известна само в България (планината Огражден) и Турция. Страната ни също така е богата и на трюфели и през последните години даде два изключително интересни нови вида за науката, които нарекохме красивоспоров (*Tuber pulchrosporum*) и тракийски трюфел (*Tuber thrasicum*). От тях тракийският е известен до момента само в България, докато красивоспоровият е намерен и в съседна Гърция. Колегите, които се занимават с паразитни гъби, също описват редовно нови за науката видове от нашата страна. Наред с новите за науката гъби при нашите изследвания ежегодно установяваме и много видове, които макар и да не са нови за науката, се откриват за първи път в страната. В години с подходящ климат понякога може да се намерят дори десет нови вида за България, което ни показва, че усилията за опознаването на българските гъби трябва да продължават.

- Кои гъби у нас са най-токсични? Кои най-често водят до отравяне и с кои ядливи гъби ги бъркат?

- Най-отровни наши гъби са зелената и бялата мухоморка, от които у нас сме установили три вида. Същевременно те са тези, които предизвикват и най-тежките отравяния, които нерядко могат да завършат фатално. Смята се, че около пет грама от тези гъби са достатъчни, за да причинят смърт на възрастен човек. Всички те съдържат аматоксини, за които е характерно, че са устойчиви и запазват отровните си свойства дори след топлинна обработка. Зелените и белите мухоморки най-лесно може да се сбъркат с печурките и сърнелите, независимо че се отличават от тях по редица отчетливи белези. Възможно е объркването в известна степен да се дължи и на отдавна утвърдилата се у нас практика гъбите да се берат с ножче, при което обаче се загубва основата на пънчето, което носи изключително важна информация за опознаването на мухоморките от печурките. Същевременно съвременните изследвания показват, че рязането с ножче не оказва по-благоприятно влияние от простото откъсване на гъбата.

- Кои са най-честите митове, които битуват в съзнанието ни за гъбите?

- Като цяло българите сме нация, която се страхува от гъбите. При такива нации обикновено изобилстват митовете за гъбите и ние не правим изключение от това правило. Изключително много градски легенди битуват у нас и се изкушавам да спомена някои, които са особено важни. Един много популярен мит е, че отровни гъби не растат върху дървесина. Това е напълно погрешно, стига да се сетим за отровната галерина (*Galerina marginata*), която подобно на гореспоменатите мухоморки съдържа аматоксини и може да причини смъртоносни отравяния. Друга

една група градски легенди са свързани с разпознаването на отровни от ядливи гъби. В някои части на страната вярват, че ако отровни гъби се варят с лук или чесън, той се оцветява в синьо или потъмнява. Много хора също така твърдят, че гъби, които се ядат от охлюви или също така от някои домашни животни, са гарантирано ядливи. Уви, нито едно от тези неща не е вярно и за най-голямо съжаление няма лесен начин да познаем, дали една гъба е ядлива или отровна. Единственият начин е да научим гъбите и да не ги бъркаме, което изисква много упоритост и дълга и внимателна практика.

- Какви са симптомите на отравянето с гъби? Колко часа след консумация обикновено започват първите симптоми? Има ли значение изяденото количество? Симптомите на отравяне с гъби са многолики и зависят преди всичко от вида на погълнатата отровна гъба. Токсиколозите от нашите географски ширини отличават повече от десет характерни синдрома на гъбно отравяне, които се определят по симптомите. Общо за много от тях е, че са свързани с различно силен стомашен дискомфорт, който се появява сравнително скоро след консумация. Но той в никой случай не е задължителен. Например при отравяне със зелена или бели мухоморки, отровна галерина или отровни сърнелки, продължително време (напр. едно денонощие) няма никакви алармиращи симптоми, а когато все пак симптоми се появят, то тогава отравянето е навлязло в напреднала фаза и е трудно за лекуване. Общото, което може да се каже за всички случаи на съмнение за отравяне с гъби, е че не бива да се прилага никакво самолечение и незабавно трябва да се търси лекарска помощ.

- Могат ли и неотровни гъби да предизвикат стомашен дискомфорт?

- Да, напълно е възможно. Някои хора се оказват по-чувствителни от други и може да реагират дори на ядливи гъби. Към гъбите също така може да има алергии. Една такава е алергията към култивирани печурки. В научната литература има сведения за неблагоприятни реакции дори към такива ценени ядливи гъби като манатарките и булката гъба.

- Хоби за всеки ли е гъбарството?

- Гъбарството е едно прекрасно хоби, защото е в състояние да ни накара да излезем от ежедневието и да прекарваме повече време в движение сред природата. Това, което трябва обаче да помним задължително, е, че гъбар не се става за една нощ, нито дори за една година. Гъбарството е труден „занаят“, който изисква много търпение и много внимание, докато човек се научи безпогрешно да разпознава отровните и ядливите гъби. То също така изисква и ползване на много съвременни книги, тъй като науката за гъбите е една от най-бързо развиващите се и познанията ни за ядливостта на един вид може да се променят в рамките на дни. Един много добър пример за това е лимонката, още известна у нас като бархетна гъба (*Tricholoma equestre*). През 80-те години тази гъба е събирана и изнасяна в Западна Европа, където е била популярна за консумация. В края на 90-те години обаче във

Франция са документирани поредица от отравяния с нея и днес тя се счита за доказано отровна и вече не се търгува и не се препоръчва за консумация. Не бива да забравяме, обаче, че гъбарството не е задължително да включва консумация на диворастящи гъби. Срещата с гъбите, фотографирането им също могат да бъдат много емоционални занимания.

- Знаете ли дали се води статистика на отровните от гъби у нас и колко често се стига до фатален край?

- На мен не ми е известна публична статистика, но такава би трябвало да се води в системата на здравеопазването. Иначе у нас най-отровните гъби са тези, които казахме по-горе, съдържащи аматоксини. В световен мащаб се смята, че от тях зелената мухоморка е тази, която причинява 90% от отравянията с фатален край.

- Безопасно ли е да си купуваме диворастящи гъби от случайни продавачи?

- Не бих препоръчал вземане на диворастящи гъби от случайни хора, независимо дали платено или безплатно.

- Има ли специализирани курсове, чрез които хората, които желаят да станат гъбари, могат да се обучат?

- Сертификат от специализиран курс е необходим, за да може човек да търгува с диворастящи гъби. Навремето такива курсове са водени от колеги от нашия институт, доколкото знам, организирани от БАБХ. Аз се занимавам с изследване на гъбите от повече от 20 години и през това време не съм чул да се провеждат подобни курсове. А те са много необходими, защото интересът на хората към консумация на диворастящи ядливи гъби расте непрекъснато. В последно време се организират популярни курсове за хобисти, които искат да опознаят по-добре гъбите, но те в никой случай не могат да заместят такъв, който е ориентиран към търговия с диворастящи гъби.

Това е той:

Доц. д-р Борис Асьов е роден през 1975 г.

През 2001 г. завършва Биологическия факултет на Софийския университет „Св.

Климент Охридски“

Защитил е докторат по микология

Работи като миколог в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН

Публикувал е голям брой научни статии по микология, отпечатани в специализирани научни списания, както и две научно-популярни книги

Посолството на КНР и БАН организират „Разговор с тайконавти“ за ученици и студенти

- sbj-bg.eu

Китайската космическа станция в орбита на фона на Земята, заснета от тайконавти.

Институтът за космически изследвания и технологии на Българската академия на науките и Посолството на КНР в България стартират съвместната инициатива „Разговор с тайконавти“, посветена на 75-годишнината от установяване на дипломатическите отношения между България и Китай, 155-годишнината на БАН и 45-годишнината от космическия полет на българския космонавт Георги Иванов.

Инициативата се организира за първи път в България. Това всъщност ще е състезание за подбиране на най-интересни въпроси към тайконавтите (китайските космонавти) в Китайската космическа станция.

В състезанието могат да участват всички български ученици и студенти на възраст между 8 и 22 години. Те следва да подготвят и изпратят свои предложения за въпроси към тайконавтите, написани на български, китайски или английски език - по избор на всеки участник. Въпросите трябва да са свързани с космическите изследвания и научните открития.

Условия за участие:

Посетете уебсайта: <https://www.spaceclimate.bas.bg/SW/taikonauts/>

Кликнете върху „Задайте въпрос“, попълнете формуляра и изпратете въпроса си. Краен срок за изпращане на въпроси: 30 септември 2024 г.

Избор на въпроси и награди:

- Експерти от БАН и представители на Китайското посолство в София ще изберат 15 въпроса от всички предложени.
- Авторите на избраните въпроси трябва да запишат видео, в което ще ги зададат на тайконавтите.
- Тайконавтите ще отговорят на тези въпроси онлайн чрез предварително записани видеоклипове по време на специално събитие, което ще се състои в зала "Проф. Марин Дринов" на БАН на 30 ноември 2024 г.
- Всички участници ще имат възможност да присъстват на събитието, а 15-те участника, чиито въпроси са избрани, ще получат награди.